

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรม
การบริหารจัดการการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส

THE RELATIONSHIP BETWEEN INNOVATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL
ADMINISTRATORS AND INNOVATION IN TEACHER LEARNING MANAGEMENT
THE SCHOOL EDUCATION SANDBOX NARATHIWAT PROVINCE*

นางสาวคอตีมะห์ ลามะทา

KHOTIMAH LAMATHA

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University

E-mail: Kahtimah.lam006@hu.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เพื่อศึกษานวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู และ (4) เพื่อศึกษาแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 335 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 2) นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

* ได้รับบทความ: 15 เมษายน 2567; แก้ไขบทความ: 23 พฤษภาคม 2567; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2567

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($\Gamma_{xy} = .691$) และ 4) แนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้วัตกรรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องปรับทัศนคติ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ พัฒนาทักษะและความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ เช่น การเข้าอบรม ศึกษา ดูงาน เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กรให้ทราบถึงวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เพื่อส่งผลทำให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา, นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้ของครู

ABSTRACT

The purposes of this research are 1) to study the innovative leadership of school administrators 2) to study Innovation in Teacher Learning Management 3) to study the relationship between Innovative leadership of school administrators and Innovation in Teacher Learning Management and 4) to study the guidelines the Innovative leadership of school administrators and Innovation in Teacher Learning Management the School Education Sandbox Narathiwat Province. The sample group 335 people. The research tools include questionnaires on the Innovative leadership of school administrators and questionnaires on Innovation in Teacher Learning Management. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient. and and interviews with a sample group of 10 people are conducted for content analysis. The results of the study found that 1) The overall Innovative leadership of school administrators the School Education Sandbox Narathiwat Province, was highest level. 2) The overall Innovation in Teacher Learning Management the School Education Sandbox Narathiwat Province, was highest level. 3) The Relationship between Innovative Leadership of School Administrators and Innovation in Teacher Learning Management the School Education Sandbox Narathiwat Province There is a positive and statistically significant at .01, at a high level ($\Gamma_{xy} = .691$) 4) the guidelines for the Innovative leadership of school administrators and

Innovation in Teacher Learning Management the School Education Sandbox Narathiwat Province, administrators must create an innovative organizational culture and provide opportunities for teachers to participate in the development of learning management processes. This is crucial for making the innovation in learning management processes effective. Administrators and teachers should adjust their attitudes, continuously learn new things, develop skills and knowledge related to learning management processes through activities such as training, site visits, and learning from experienced individuals. It is essential to create an understanding among the staff in the organization about the school's vision, which will lead to positive changes and improvements in the school's development.

Keywords: Innovative Leadership, School Administrators, the Innovation in Teacher Learning Management

บทนำ

การที่โลกเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มาพร้อมกับความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้แห่งอนาคต ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงจากทิศทางสังคม เศรษฐกิจของโลกได้อย่างรวดเร็วเกิดการหยุดชะงัก (disruption) ด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องด้านการเงิน และด้านสังคม จนเกิดความเหลื่อมล้ำคุณภาพชีวิตของสังคมเป็นอย่างมาก จนเป็นที่มาขององค์การสหประชาชาติ United Nations (UN) ได้กำหนดวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ.2573 (Transforming our world : the 2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งเป็นวาระเพื่อวางแผนและปฏิบัติด้านมนุษยโลก และความเจริญรุ่งเรืองส่งผลให้หลายประเทศเข้ารับโดยการออกวิสัยทัศน์เชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนเป้าหมายนี้ (United Nations, 2015) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพมีความใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายได้ มีความรู้เท่าทันโลก และมีทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน และให้รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ร่วมกันพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างแท้จริง สมควรกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูปการบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษา อันเป็นการนำร่องในการกระจายอำนาจ และให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำรวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น (พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, 2562, น. 120)

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดนราธิวาส ที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา อนุมัติให้เป็นสถานศึกษานำร่องจำนวน 53 โรงเรียน แบ่งเป็น 6 สังกัด สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ใช้บริบทของพื้นที่เป็นฐาน นำทุนทางสังคม ทุนทางภูมิศาสตร์ ทุนทางปัญญา ทุนทางเศรษฐกิจและอาชีพ และทุนทางวัฒนธรรมมาจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน กำหนดแนวคิดหลักของสถานศึกษา (School Concept) เพื่อค้นหาจุดเด่นและสร้างอัตลักษณ์ให้กับสถานศึกษา นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรโดยกำหนดเนื้อหาความรู้ที่จำเป็น กระบวนการจัดการเรียนรู้ และคุณลักษณะของผู้เรียน และสร้างระบบการประเมินผลให้สอดคล้องกับแนวคิดหลัก และเส้นทางของการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละระดับช่วงชั้นไว้ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง (หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดนราธิวาส, 2560)

ทั้งนี้ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ด้านการศึกษาพื้นฐาน และการพัฒนาผู้นำ คือพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะความเป็นผู้นำในการจัดการบริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นหนึ่งในคุณลักษณะที่ผู้บริหารของโรงเรียนจะต้องมีเพื่อสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติ และความสามารถในการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม สามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และกรอบทำงานที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์มาเปลี่ยนเป็นการกระทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้เป็นผู้ผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยคำนึงถึง 2 ประเด็นหลัก คือการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำ และการเป็นผู้ผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ในเวลาเดียวกันนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่าง ๆ ในองค์กรอีกด้วย ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีหน้าที่หลักในการเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมนวัตกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, น. 63-64) โดยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการนำเทคโนโลยีไปใช้ในการผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่สนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานในสถานศึกษา มีความสามารถในการรับรู้ และใส่ใจรายละเอียดของเหตุการณ์ วิเคราะห์ สถานการณ์ได้อย่างลึกซึ้ง และเปิดใจรับแนวคิดใหม่ กล้าคิดแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งนำแนวคิดเก่ามาต่อยอด เพื่อหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาหรือสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการนำนวัตกรรมเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560, น. 155) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม จึงจะส่งผลให้การปฏิบัติงานในด้านการบริหารสถานศึกษา เกิดการสร้าง พัฒนา และเป็นแรงผลักดัน เพื่อให้ได้นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา สามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ เข้าใจและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้มี

คุณภาพ (ภาคิน เกษณา, 2564) และการพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู มีการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อการพัฒนาครู ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา พบว่าการพัฒนาของครู ที่ควรได้รับการพัฒนามากที่สุด ได้แก่ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งผลให้ครูเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ และการพัฒนานวัตกรรมเป็นส่วนสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน ด้วยเหตุนี้การพัฒนานวัตกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้ครูมีความรู้ มีทักษะการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักประดิษฐ์ เป็นนวัตกร (สุวิมล ว่องวานิช และคณะ, 2554)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ให้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ได้นวัตกรรมและสิ่งใหม่ ๆ เกิดการพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อผู้เรียนที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ไทยแลนด์ 4.0

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อศึกษานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส
4. เพื่อศึกษาแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ซึ่งเป็นแบบแผนการวิจัยที่แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดนราธิวาส จำนวน 335 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และสังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส จำนวน 23 ข้อ จำแนกเป็นรายด้าน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 4 ข้อ 2) การคิดสร้างสรรค์ 3 ข้อ 3) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 4 ข้อ 4) การบริหารความเสี่ยง 4 ข้อ 5) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4 ข้อ 6) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม 4 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส จำนวน 23 ข้อ จำแนกเป็นรายด้าน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) นวัตกรรมการพัฒนาหลักสูตร 4 ข้อ 2) นวัตกรรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 6 ข้อ 3) นวัตกรรมการพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ 4 ข้อ 4) นวัตกรรมการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 4 ข้อ 5) นวัตกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 5 ข้อ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตในการวิจัย และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อกำหนดขอบเขตคำถามสร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์

3. จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับร่างทั้ง 3 ตอน เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้เหมาะสม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

5. นำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาคอนบาค แล้วนำไปสร้างแบบสอบถามฉบับจริง แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

1. ข้อมูลจากตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของครู เป็นการวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และสังกัด
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาสใน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งแบบโดยรวม และราย
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r)

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยนำผลลัพธ์จากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ลักษณะแบบสัมภาษณ์จะเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป โดยถามประเด็นต่อไปนี้ คือ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน

- ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

1. ศึกษารายละเอียดจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตของคำถามจากประเด็นที่เกี่ยวข้อง
3. เสนอแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปใช้จริงกับผู้ให้ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

- นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
- นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา (X)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1)	4.67	.41	มากที่สุด
2. การคิดสร้างสรรค์ (X_2)	4.70	.41	มากที่สุด
3. การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (X_3)	4.68	.40	มากที่สุด
4. การบริหารความเสี่ยง (X_4)	4.49	.49	มาก
5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X_5)	4.68	.42	มากที่สุด
6. การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (X_6)	4.70	.43	มากที่สุด
รวม	4.65	.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65 , S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ($\bar{X}$ = 4.70 , S.D. = 0.43) การคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.70 , S.D. = 0.41) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.42) การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.68 , S.D. = 0.40) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.67 , S.D. = 0.41) ตามลำดับ และระดับมาก คือ การบริหารความเสี่ยง ($\bar{X}$ = 4.49 , S.D. = 0.49)

2. ผลการศึกษานวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวม

ตารางที่ 2 นวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยภาพรวม

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ ของครู (Y)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. นวัตกรรมพัฒนาหลักสูตร (Y ₁)	4.62	.43	มากที่สุด
2. นวัตกรรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ (Y ₂)	4.63	.39	มากที่สุด
3. นวัตกรรมพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ (Y ₃)	4.69	.42	มากที่สุด
4. นวัตกรรมประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (Y ₄)	4.55	.45	มากที่สุด
5. นวัตกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (Y ₅)	4.70	.39	มากที่สุด
รวม	4.63	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63 , S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ 1) นวัตกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.70 , S.D. = 0.39) 2) นวัตกรรมพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.69 , S.D. = 0.42) 3) นวัตกรรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.39) 4) นวัตกรรมพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.62 , S.D. = 0.43) และ 5) นวัตกรรมประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.55 , S.D. = 0.45)

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ นวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับ นวัตกรรม การบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัด นราธิวาส

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{sum}
X ₁	.407**	.478**	.394**	.430**	.403**	.508**
X ₂	.444**	.514**	.378**	.402**	.497**	.541**
X ₃	.446**	.504**	.415**	.383**	.497**	.542**
X ₄	.462**	.501**	.358**	.439**	.388**	.518**
X ₅	.450**	.494**	.462**	.444**	.472**	.557**
X ₆	.496**	.486**	.496**	.422**	.539**	.584**

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{sum}
X _{sum}	.576**	.632**	.533**	.538**	.590**	.691**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก ($r_{xy} = .691$) อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X₁) ด้านการบริหารความเสี่ยง (X₄) ด้านการคิดสร้างสรรค์ (X₂) ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (X₃) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (X₅) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (X₆) มีความสัมพันธ์กับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .508, .518, .541, .542, .557 และ .584 ตามลำดับ

4. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมและด้านนวัตกรรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงและด้านนวัตกรรมการพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายขององค์กรที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากสภาพปัจจุบันไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ ๆ ในองค์กร โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันของผู้บริหารและบุคลากร รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีการวางแผน วิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง ประเมิน ควบคุม และตรวจสอบติดตามอย่างเป็นระบบ จนทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งมีความสอดคล้องกับปรัชญา ตรีสุนิทา และ โกวัฒน์

เทศบุตร (2563) ได้ทำการวิจัยศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลืออีก 2 ด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับธนวัชร สิทธิชาติบุรณะ (2565) ได้ทำการวิจัยศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาประจำจังหวัดศรีสะเกษผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. นวัตกรรมการบริหารจัดการการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูสถานศึกษานำร่องใน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนครราชสีมา มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ กระบวนการเรียนการสอน การวัดประเมินผล สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งคิดค้นใหม่ที่น่าสนใจใน การจัดการศึกษา นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการสอนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของ กระบวนการสอนและการเรียนรู้ สามารถปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดี ขึ้น ทั้งผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเข้าร่วมการอบรมและพัฒนาทักษะการสอนใหม่ ๆ พัฒนานวัตกรรม การบริหารจัดการเรียนรู้ของตนเองเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของทิตินา แชมมณี (2560) ได้กล่าวถึง การแบ่งประเภทนวัตกรรมการศึกษาออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร เป็นการใช่วิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นและตอบสนองความ ต้องการสอนบุคคลให้มากขึ้น เนื่องจากหลักสูตรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก การพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัย แนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นนวัตกรรมการศึกษาเข้ามาช่วยบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ 2) นวัตกรรมการเรียนการสอน เป็นการใช่วิธีระบบในการปรับปรุงและคิดค้น พัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ ๆ ที่ สามารถตอบสนองการเรียนรายบุคคล การสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนแบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ แบบ แก้ปัญหาการพัฒนาวิธีสอนจำเป็นต้องอาศัยวิธีการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาจัดการและสนับสนุนการ เรียนการสอนที่ต้องอาศัยนวัตกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน 3) นวัตกรรมสื่อการสอน เนื่องจากมี ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์เครือข่ายและเทคโนโลยี จึงได้นำเทคโนโลยีเหล่านี้มา ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนใหม่ ๆ จำนวนมากมาย ทั้งการเรียนด้วยตนเอง การเรียนเป็นกลุ่มและการ เรียนแบบมวลชน ตลอดจนสื่อที่ใช้เพื่อสนับสนุนการฝึกอบรม เครื่องช่วยสอน 4) นวัตกรรมการประเมินผล เป็นนวัตกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการวัดผลและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำได้อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการวิจัยทางการศึกษา 5) นวัตกรรมการบริหารจัดการเป็นการใช้นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้

สารสนเทศมาช่วยในการบริหารจัดการ เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์
ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรม
การบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส
การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนานวัตกรรม
การบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่า มี
ความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
เท่ากับ 0.691 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนา
นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมที่
สนับสนุนนวัตกรรมในสถานศึกษา ซึ่งจะกระตุ้นและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการ
จัดการเรียนรู้ของครู บรรยากาศที่สนับสนุนและมีพื้นที่แห่งการเรียนรู้ในการถ่ายทอดความรู้และ
ประสบการณ์ร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในทำนองเดียวกัน
การพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา
เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้และพัฒนาไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ทั้งสองทาง
สอดคล้องกับกฎริชญา เผือกพรหม (2563) ได้ทำการวิจัยศึกษา เรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนา
นวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. แนวทางภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการ
เรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ตัว
แปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมและด้านนวัตกรรม
พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การ
เปลี่ยนแปลงและด้านนวัตกรรมพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหาร
จัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ที่มีความสัมพันธ์กัน
มากที่สุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมและด้านนวัตกรรมพัฒนากระบวนการจัดการ
เรียนรู้ พบว่า การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมกับนวัตกรรมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ มี
ความสัมพันธ์กันมาก เนื่องจากบรรยากาศที่เต็มไปด้วยนวัตกรรม จะส่งผลให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะและ
ความรู้มากขึ้น นอกจากนี้ บรรยากาศที่เน้นนวัตกรรมยังส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และการ

ท้าทายต่อความรู้ที่มีอยู่ เป็นการสร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย และตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมในปัจจุบัน ในทางกลับกัน บรรยากาศที่น่าเบื่อ หรือไม่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม อาจทำให้การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้มีความยุ่งยาก ขาดความกระตือรือร้น หรือไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากครูไม่ได้รับการสนับสนุนหรือไม่เห็นคุณค่าในการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ ดังนั้น การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมและเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้นวัตกรรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงและด้านนวัตกรรมพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาขาดความเข้าใจ ขาดแรงจูงใจหรือความกระตือรือร้นในการทำให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น การพัฒนาวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและต้องการแรงจูงใจที่เพียงพอ ครูเองก็ใช้วิธีการสอนและสื่อเดิม ๆ ที่ไม่ทันสมัย จะทำให้นักเรียนไม่รู้สึกระตือรือร้น ไม่มีความสนใจในการเรียนรู้ ทั้งนี้ นวัตกรรมสื่อในการจัดการเรียนรู้ก็เป็นสิ่งใหม่ ที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามา แต่ถ้าเกิดว่าไม่มีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง นวัตกรรมสื่อใหม่ ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ดังนั้น ทั้งสองอย่างนี้มีอิทธิพลต่อกันและสร้างผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาการศึกษาของนักเรียน แนวทางการพัฒนาทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องปรับทัศนคติ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่อยู่รอบตัว พัฒนาทักษะและความรู้เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ เช่น การเข้าอบรม ศึกษาดูงาน เรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในองค์กรให้ทราบถึงวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา เพื่อส่งผลทำให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่ดีขึ้น

บทสรุป

การจากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับนวัตกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส พบว่า ทั้งสองอย่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมกับการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด แสดงถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ให้ความสำคัญกับบรรยากาศที่เน้นนวัตกรรม ช่วยส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เป็นการสร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรมจะเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการจัดการ

เรียนรู้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้วัตรกรรมการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวัตรกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ด้านการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาเป็นอย่างมาก การบริหารความเสี่ยงช่วยระบุวิเคราะห์ และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต หากผู้บริหารสถานศึกษาทราบถึงความเสี่ยง ช่วยในการตัดสินใจที่มีความเชื่อถือได้มากขึ้น และช่วยในการสร้างความไว้วางใจระหว่างสมาชิกในองค์กร โดยการทำให้ทุกคนเข้าใจและยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

2. จากผลการวิจัยพบว่า วัตรกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ด้านวัตรกรรมประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ครูควรให้ความสำคัญในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากมีผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และคุณภาพการสอนและระบบการศึกษา วัตรกรรมประเมินช่วยให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีข้อมูลเพื่อปรับเปลี่ยนและปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา อีกทั้งทำให้ครูมีโอกาสนำมาพัฒนาทักษะการสอนที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในปัจจุบัน

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวัตรกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับวัตรกรรมการบริหารจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงและด้านวัตรกรรมพัฒนาสื่อในการจัดการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด จึงควรพัฒนาด้านนี้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับบริบทและปัจจัยที่มีผลต่อสถานศึกษา จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา ในทำนองเดียวกัน การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ที่มีการใช้วัตรกรรมและสื่อ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวัตรกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวัตรกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับวัตรกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

3. การศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของครู
สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดนราธิวาส

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)
พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดนราธิวาส. (2564). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดนราธิวาส ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส
น. 10-12. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

จิรภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็น
ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ อุดสาหกรรม มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2566, จาก:
<https://shorturl.asia/05QHR>

ณัฐวุฒิ ศรีสนธิ และโกวิวัฒน์ เทศบุตร (2563, มกราคม – เมษายน). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วารสารการบริหารและนิตเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
11 (1), 20-30.

ถนอมวรรณ ช่างทอง. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษา ในอำเภอท่าชนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุ
ราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ค้นเมื่อ วันที่ 10 เมษายน 2566, จาก:
<https://shorturl.asia/WzEZ3>

ทศนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, พิมพ์ครั้งที่
ที่ 20. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนวัชร สิทธิชาติบุรณะ (2566, เมษายน – กรกฎาคม). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงขันธ์. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7 (2), 422-437.

พิทักษ์ โสตถยาคม และเก ประเสริฐสังข์. (2562). 6 นาที รู้จัก พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565, จาก: <https://www.edusandbox.com/video-educational-innovation/>
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. (2565). สถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. ค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2565, จาก: <https://www.edusandbox.com/>

พระสารีร์ตน์ ฐิตปุณฺณ (2563). แนวทางการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ 20 ปี (2560-2579) ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

ภาคิน เกษณา. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

ภูริชญา เผือกพรหม. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2566, จาก: <https://shorturl.asia/a9AE1>

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2562). หลักการและแนวคิดการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้. สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน : กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2550). สูดยอนนวัตกรรมไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. พิษณุโลก : พิษณุโลกดอทคอม

สุพิชญา พันธุ์เดช (2563). การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. ค้นเมื่อ 25 มิถุนายน 2566, จาก: <http://202.28.34.124/dspace/handle/123456789/1005>

Journal of Buddhist Education and Research : JBER

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 เมษายน-มิถุนายน 2567

[112]

Vol.10 No.2 April-June 2024

สุวิมล ว่องวาณิช, อรุณา เจริญสุข และ อัจฉรา ประเสริฐสิน. (2554). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการพัฒนา
นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาครูตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา. ค้นเมื่อ 1
พฤศจิกายน 2565, จาก:<http://backoffice.thaiedresearch.org/uploads/paper/80c59b2605b538b8ae9c06bd5f4c6d94.pdf>

United Nations. (2015). Transforming our world : the 2030 Agenda for Sustainable
Development, United Nations, 2015. Retrieved from [http://www.21252030%20
Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web](http://www.21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web)